

Nora kommun
Nora.kommun@nora.se
Rektorn vid Gyttorpskolan
ann-kristin.andersson@nora.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Gyttorpskolan
i Nora kommun

Tillsyn i Gyttorpskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Nora kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Gyttorpskolan besöktes av Skolinspektionen den 14 och 15 maj 2013.

Fakta om skolan

Gyttorpskolan med fritidshem ligger i orten Gyttorp några kilometer utanför tätorten Nora. Skolbyggnaderna är ritade av arkitekten Ralph Erskine på 50-talet.

Skolan har 15 elever i förskoleklassen samt 80 elever i årskurserna 1–6. I anslutning till skolan finns ett fritidshem med ca 40 elever inskrivna. På Gyttorpskolan finns också en fritidsgård som är öppen vid två tillfällen per vecka. Klasserna varierar från 17 elever i årskurs 5 ner till 8 elever i årskurs 6. Skolan leds av en rektor som också är förskolechef. På skolan arbetar 12 lärare och 3 fritidspedagoger. 93 procent av dessa har pedagogisk högskoleexamen. Fritidspedagogerna har 25 procent av sin heltidstjänst förlagd till skolan. Fritidshemmets och skolans personal ingår i ett gemensamt arbetslag.

Skolan bedömer att samtliga elever i årskurs 3 kommer att nå kravnivån i de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena. Så var också fallet 2012. Andel elever som uppnått målen i svenska och matematik har varierat mellan 30 (2012) och 70 procent under de senaste fem åren. Vårens nationella prov i matematik visar en måluppfyllelse på 90 procent och i svenska på 70 procent. Årskurs 6 fick sina första terminsbetyg höstterminen 2012 och betygen visar att hälften av eleverna inte nått godkäntnivån, i flera ämnen.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Gyttorpskolan visar att skolan och fritidshemmet har en väl planerad verksamhet utifrån läroplanens intentioner. Rektorn utövar ett tydligt pedagogiskt ledarskap bland annat genom regelbundna besök i klassrummen och på fritidshemmet.

Värdegrundsarbetet på skolan och fritidshemmet är medvetet och aktivt och skolmiljön är trygg för eleverna. Planerna mot kränkande behandling som finns för de båda verksamheterna tar emellertid inte sin utgångspunkt i specifika förhållanden och behov i verksamheterna utan är allmänt formulerade.

Kunskapsresultaten har varierat över tid och mellan klasser och vissa år har måluppfyllelsen varit låg. Gyttorpskolan behöver utveckla verksamheten så att alla elever ges möjlighet att nå målen och att höja sina kunskapsresultat. Det finns en bred kompetens i lärargruppen, men klasslärarna undervisar i stort sett i alla ämnen oavsett vilken inriktning deras utbildning har. Skolan har under läsåret inlett ett arbete mot mer ämnesinriktad undervisning, där lärarna kommer att arbeta i flera klasser. I lärargruppen pågår kompetensutvecklande insatser i olika ämnen. Av de individuella utvecklingsplanerna framgår att skolan vid bedömning av måluppfyllelsen inte utgår från kunskapskraven i de olika ämnena. Viktiga förutsättningar för god kvalitet i undervis-

ningen och för att nå höga kunskapsresultat är god ämneskompetens hos undervisande lärare och att utvärderingen av elevernas kunskaper görs utifrån ämnens kunskapskrav i läroplanen.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nora kommun att vidta nedanstående åtgärd för att avhjälpa påtalad brist. Den vidtagna åtgärden ska redovisas vid den tidpunkt och på det sätt som anges i det övergripande kommunbeslutet.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Nora kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet bedömning och betygssättning.

- Rektorn måste säkerställa att de individuella utvecklingsplanerna utgår från ämnens kunskapskrav i läroplanen.

Motivering

Av skollagen framgår att minst en gång per termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen. Läraren ska i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, samt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

I Gyttorpskolan hålls utvecklingssamtal minst en gång per termin. Vid utvecklingssamtalet utgår man från elevens skriftliga omdömen, som beskrivs i den individuella utvecklingsplanen. Rektorn har fattat beslut om att planen får innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt förutom kunskapsutvecklingen. Med ett undantag, i ämnet slöjd, utgår de individuella utvecklingsplanerna från det centrala innehållet istället för att utgå från kunskapskraven i kursplanerna. Vid planeringen av undervisningen och bedömningen av elevens måluppfyllelse utgår dock Gyttorpskolan från ämnens kunskapskrav.

Läraren ska vid uppföljningen av elevens måluppfyllelse utgå från såväl målen i läroplanens del två som ämnens kunskapskrav i kursplanerna. Kunskapskraven utgår från de förmågor som sammanfattas i ämnets syfte och det centrala innehållet. Det är ämnens kunskapskrav som beskriver vilket kunnande eleven ska uppnå i årskurserna 3, 6 och 9 samt för betyget A–E. Rektorn har ett särskilt ansvar för att bedömningen och betygssättningen följer skollagen och andra författningar samt är likvärdig. Likvärdighet i detta sammanhang handlar om att elevernas kunskaper bedöms utifrån samma måttstock, dvs. de nationella kunskapskraven. Med det centrala innehållet istället för

ämnenas kunskapskrav som utgångspunkt i de individuella utvecklingsplanerna finns en uppenbar risk för att elevens utveckling mot kunskapskraven äventyras och att likvärdighet i bedömningen inte uppnås. Det uppstår också en otydlighet vad utvärderingen av elevens utveckling mot målen grundar sig på, i synnerhet för eleven och elevens vårdnadshavare.

Tillsynen visar att skolans arbete med de individuella utvecklingsplanerna inte uppfyller författningarnas krav. Rektorn måste se till att utvecklingsplanerna utgår från läroplanen och tar sin utgångspunkt i ämnenas kunskapskrav i kursplanerna, så att eleven kan utvecklas så långt som möjligt i de ämnen som han eller hon får undervisning i.

Författning

10 kap. 13§ skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Nora kommun en anmärkning.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet trygghet, studiero och en god miljö.

- Planerna mot kränkande behandling anger inte vilka åtgärder som planerats med anledning av föregående års kartläggning av arbetet eller hur de genomförts.

Motivering

Av skollagen fram går att det för varje särskild verksamhet ska bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. I detta ingår att upprätta en plan mot kränkande behandling som ger en översikt över vilka åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever som vidtas. Planen ska också innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av intervjuerna framkommer att skolan och fritidshemmet lägger stort fokus på arbetet med värdegrundsfrågor genom förbyggande arbete i vardagen och gemensamma aktiviteter för att skapa samhörighet. Varje verksamhet har sin plan mot kränkande behandling men i stort sett är de identiska. Planerna mot kränkande behandling saknar viktiga delar som lagen kräver. Det framgår inte vilka åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året, och inte heller hur de planerade åtgärderna från förra året har genomförts. Det finns en otydlighet kring vem som ansvarar för åtgärder om en personal kränkt en elev. Planen refererar även till den gamla skollagen från 1985.

Rektorn måste se till att planerna stödjer det förebyggande arbetet mot kränkande behandling. Skolinspektionen förutsätter att Nora kommun åtgärdar bristen varför ingen redogörelse av åtgärderna behöver lämnas till Skolinspektionen.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen (2010:800).

Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet särskilt stöd.

- Åtgärdsprogrammen saknar överklagandehänvisning.

Motivering

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektor. Beslutet får enligt skollagen överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

Gyttorpskolan utarbetar åtgärdsprogram som saknar besvärshänvisning men i övrigt uppfyller författningarnas krav. Fr.o.m. hösten 2013 kommer rektorerna i Nora kommun att använda Skolverkets mall för åtgärdsprogram vilken innehåller överklagandehänvisning. Med anledning av detta avstår Skolinspektionen från ingripande.

Författning

28 kap. 16 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Leif Magnusson samt utredarna Yvonne Hoffmann och Hans-Göran Arvidsson.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Carina Nilsson
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).